

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovanie Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja
dňa 27. apríla 2005

Informačná správa o posilnení informatizácie BSK a uľahčenie prístupu verejnosti k informáciám prostredníctvom Geoportálu

Prekladateľ:

Mgr. Art. Ľubo Roman
predseda
Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál obsahuje:

1. Návrh uznesenia
2. Informačnú správu
3. Stanoviská komisií Z BSK

Zodpovedný:

RNDr. Milan Rajčák, CSc.
vedúci odboru regionálneho rozvoja
a územného plánovania

Spracovateľ:

Mgr. Róbert Janáček
referent odboru regionálneho rozvoja
a územného plánovania

Bratislava
Apríl 2005

N á v r h u z n e s e n i a

UZNESENIE č. / 2005
zo dňa 27.04. 2005

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

b e r i e n a v e d o m i e

Informačnú správu o posilnení informatizácie Bratislavského samosprávneho kraja
a uľahčenie prístupu verejnosti k informáciám prostredníctvom Geoportálu.

Informačná správa o posilnení informatizácie BSK a uľahčenie prístupu verejnosti k informáciám prostredníctvom Geoportálu

Zavádzanie nových informačných technológií na Úrade BSK v minulom roku značne pokročilo. Jedným z nových spôsobov ako využívať tieto technológie nielen pri každodennej činnosti zamestnancov úradu, ale aj vo vzťahu k organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti, k orgánom štátnej správy a samosprávy, ako aj k občanom samosprávneho kraja, je umožnenie komunikácie prostredníctvom Internetu. Práve prostredie Internetu využíva na komunikáciu aj čiastkový informačný systém, ktorý sa v minulom roku sprevádzkoval na Úrade BSK pod názvom – Geoportál BSK.

Pred samotným spustením projektu vytvorenia Geoportálu BSK, bolo nevyhnutné v minulom roku vykonať viacero čiastkových úloh. Ich koordináciu zabezpečoval Odbor regionálneho rozvoja, priestorového plánovania a dopravy Ú BSK. Tak ako každý proces vytvárania čiastkových informačných systémov aj pri budovaní Geoportálu bolo nevyhnutné celý postup dôkladne naplánovať a rozetapizovať.

Prvým krokom pri tvorbe Geoportálu bolo spracovanie „*Pilotného projektu sledovania, evidovania a vyhodnocovania údajov o území BSK*“. Obsahom projektu bolo určenie štruktúry grafických a dátových údajov v riešenom území (meste Malacky), v takom rozsahu, ktorý bude vyhovovať potrebám zabezpečovania výkonu kompetencií zo strany Bratislavského samosprávneho kraja. Jednotlivé grafické a dátové prvky v riešenom území boli charakterizované z hľadiska určenia ich názvu a stručného popisu, identifikovania spracovateľa údajov, využitia údajov v praxi, dôležitosti údajov z hľadiska zisťovania v území, aktualizácie a periodicity údajov, ako aj určenia náročnosti ich aktualizácie. Okrem vytvorenej štruktúry pre evidovanie údajov výstupom pilotného projektu bolo aj vypracovanie metodiky sledovania, vyhodnocovania a evidencie údajov, vytvorenie postupu výmeny údajov medzi Úradom BSK a externými organizáciami (štátnymi, samosprávnymi, v zriaďovateľskej pôsobnosti BSK) a návrh riešenia sprístupnenia údajov konečným užívateľom pomocou Internetu.

Ďalším krokom v rámci tvorby GIS BSK bolo vypracovanie „*Metodiky digitálneho spracovania územného plánu regiónu*“. Metodika bude slúžiť na digitálne spracovanie územného plánu vyššieho územného celku Bratislavského kraja a jeho zmien a doplnkov, ako neoddeliteľnej súčasti obsahu Geoportálu BSK. Obsahom metodiky je určenie samotného postupu tvorby digitálneho územného plánu, spracovania grafického dátového modelu, podrobného technického predpisu, postupu pri nastavení tlače jednotlivých výkresov ÚPN a pripojenia popisných databázových informácií k územnému plánu. Metodika stanovila aj možnosti exportu grafických a atribútových údajov ÚPN, spracovaných podľa metodického postupu do iných informačných systémov, prípadne formátov, možnosti publikovania ÚPN na Intranete a Internete, vrátane Geoportálu.

Pre potreby tvorby Geoportálu BSK sa vytvorila „*Podkladová mapa*“, ktorá bude slúžiť na zakreslenie jednotlivých prvkov, javov a ich vlastností v území BSK. Ako základ na vypracovanie podkladovej mapy slúžili rastrové mapy základného štátneho diela v mierke 1:10 000. Grafický výstup vektorovej mapy bude slúžiť pre potreby vytvorenia jednotlivých grafických prvkov v rámci Geoportálu BSK.

Dôležitou súčasťou tvorby Geoportálu BSK bolo vytvorenie „*Predprojektovej analýzy pre Geoportál Bratislavskej samosprávy*“. Obsahom predprojektovej analýzy bolo určenie súčasného stavu a súvisiacich návrhov pre Geoportál BSK, návrhu štruktúry obsahu Geoportálu, jeho platformy a funkčnosti. Analýza stanovila aj rozsah grafických a atribútových dát pre Geoportál, ako aj ich manažment. Rozsah dát bol konzultovaný s jednotlivými odbormi a oddeleniami Úradu BSK tak, aby v prvom rade napíňal ich konkrétne požiadavky a potreby.

Ďalšou etapou v rámci tvorby Geoportálu BSK bolo vytvorenie „*Prezentačnej vrstvy úvodnej etapy riešenia projektu Geoportál BSK*“. Predmetom prezentačnej vrstvy úvodnej etapy bolo vytvorenie základu overeného systému s mnohými možnosťami jeho konfigurácie a rozširovania podľa aktuálnych potrieb správcu systému (Úradu BSK) a jeho používateľov. Riešenie je postavené na báze klieb-server. Výsledkom projektu bolo spustenie Geoportálu BSK v rámci Intranetu Úradu BSK v skúšobnej prevádzke, v rozsahu stanovenom obsahom projektu. Zároveň prezentačná vrstva slúžila na odprezentovanie Geoportálu BSK v rámci medzinárodnej konferencie ITAPA 2004 venovanej informačným technológiám a verejnej správe (Október 2004).

Geoportál ako GIS (Geografický informačný systém) web aplikácia je v súčasnosti prístupný v rámci Intranetu (vnútornej siete) BSK pod adresou <http://server-rwyswx6a/geoportal/modules/areal/default.cfm> všetkým zamestnancom Úradu BSK. Geoportál je prístupný aj prostredníctvom odkazu na pripravovanej webovej stránke Úradu BSK. Funkčne je rozdelený do štyroch základných kategórií jednotlivých užívateľov:

- *systémový administrátor Geoportálu* (správca Geoportálu – ktorým je oddelenie priestorového plánovania Úradu BSK) – správca Geoportálu má prístup ku všetkým grafickým a popisným údajom v rámci Geoportálu s možnosťou ich priamej zmeny (editácie), ako aj pridelenia prístupových práv jednotlivým skupinám používateľov Geoportálu. Správca môže vykonávať zmenu údajov pomocou ich importu a exportu, spravuje pripojené dokumenty, ako aj ostatných používateľov a ich prístupové práva.
- *administrátori atribútových dát* (pracovníci odborov a oddelení Úradu BSK) – môžu vykonávať zmeny v im prístupných skupinách údajov, bez možnosti prístupu ku grafickej (mapovej) časti Geoportálu. Takýmto typom užívateľa môžu byť jednotlivé odbory a oddelenia Úradu BSK. V súčasnosti má tieto prístupové práva oddelenie školstva, ktoré zabezpečuje napĺňanie údajov za jednotlivé školské zariadenia v zriaďovateľskej pôsobnosti Úradu BSK. Zmenu (editáciu) údajov vykonáva oddelenie školstva prostredníctvom Intranetu Úradu BSK.
- *všeobecne pomenovaní používatelia* (pracovníci Úradu BSK) – môžu vykonávať zmeny konkrétnych údajov jednotlivých objektov Geoportálu. Takýmto typom užívateľa môže byť ktorýkoľvek pracovník Úradu BSK, ktorý vykonáva zmeny na základe prístupových práv prostredníctvom Intranetu BSK.
- *anonymní používatelia* (ostatní pracovníci Úradu BSK) – sú všetci pracovníci Úradu BSK, ktorí si môžu prezerať jednotlivé grafické (mapové) a údajové dáta bez zmeny ich obsahu. Údaje môžu využívať pri svojej práci na plnenie

im zverených úloh (tvorba analýz, syntéz, rozhodovanie, informovanie a pod.). Táto skupina užívateľov nemá prístup k interným informáciám Úradu BSK a prístup k metadátam.

Obsahovo je Geoportál v súčasnosti tvorený nasledovnými údajmi:

Územnosprávne členenie BSK – obsahuje grafické (mapové) ako aj atribútové dáta v členení na kraj, okresy (obvody), obce a katastrálne územia BSK. Jednotlivé administratívne celky obsahujú základné údaje o prvkoch, administratívne údaje, štatistické údaje (údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001, údaje z Krajskej správy Štatistického úradu a Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny) až do úrovni jednotlivých obcí. Údaje budú využívať jednotlivé odbory a oddelenia BSK najmä v oblasti regionálneho a územného rozvoja, cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce.

Školské zariadenia – obsahujú základné údaje a administratívne údaje o školských zariadeniach v pôsobnosti BSK ako aj o školách mimo pôsobnosti v štruktúre, ktorú zadefinovalo oddelenie školstva. Práve na tejto časti Geoportálu sa v súčasnosti preveruje schopnosť vykonávania zmien (editácie) údajov prostredníctvom Intranetu. Poznatky budú využité pri tvorbe ďalších častí Geoportálu vo vzťahu k potrebám odborov a oddelení Úradu BSK.

Štatistika – obsahujú vyššie spomenuté údaje za jednotlivé administratívne celky, s možnosťou využívania mapovej časti Geoportálu (prezeranie a tlač štatistických údajov).

Mapová časť – obsahuje podrobnú mapu územia BSK v mierke 1:10 000, ktorú je možné využívať na lokalizáciu prvkov Geoportálu (administratívne členenie, cestná sieť, železničná sieť, zastavané územie, vodné toky a plochy, lesné areály, školské zariadenia a pod.) s možnosťou vytvárania tlačových zostáv. Mapové podklady môžu takouto formou využívať jednotliví pracovníci Úradu BSK pri plnení každodenných činností a úloh.

Súčasný obsah Geoportálu treba vnímať ako pracovný, zodpovedajúci prostriedkom investovaných do jeho rozvoja v minulých rokoch ako aj časovému a administratívne zabezpečeniu jeho tvorby zo strany Úradu BSK. Plánovaný rozsah Geoportálu bude vychádzať z požiadaviek odborov a oddelení Úradu BSK, s možnosťami, ktoré poskytuje technológia publikovania údajov prostredníctvom Internetu ako aj previazanosti Geoportálu na zvyšné čiastkové informačné systémy Úradu BSK (napr. ekonomický, správu majetku), vonkajšie informačné systémy (napr. Informačný systém hl. mesta SR Bratislavy, miestnych samospráv v rámci BSK, štátnych informačných systémov) ako aj previazanosti na vnútornú sieť – Intranet BSK a webovú stránku úradu.

Cieľom obsahu Geoportálu bude zabezpečiť zvýšenie prístupnosti k informáciám nielen pracovníkom Úradu BSK na uľahčenie plnenia ich každodenných činností a úloh ale aj uľahčenie prístupu k informáciám občanom samosprávneho kraja.

Plánovaný obsah Geoportálu je potrebné zabezpečovať v súčinnosti so všetkýmiodbormi a oddeleniami Úradu BSK. Koordináciu tvorby Geoportálu bude aj v budúcom období zabezpečovať oddelenie územného plánovania za technickej pomoci oddelenia informatiky. Jednotlivé odbory a oddelenia musia stanoviť presné

obsahové a administratívne požiadavky a neskôr budú zabezpečovať aktualizáciu (zmenu, editáciu) „svojich“ údajov, ktoré budú využívať pri plnení im zverených činností a úloh a ktoré budú prístupné verejnosti prostredníctvom Geoportálu.

Pracovníci všetkých odborov a oddelení budú mať online prístup k dôležitým informáciám (vo forme údajov a mapových výstupov) o činnosti Úradu BSK, čím sa do značnej miery uľahčí ich zložitý vyhľadávanie a celková organizácia práce úradu. Geoportál umožní tzv. *distribúovaný* zber a aktualizáciu údajov. Každý pracovník Úradu BSK bude môcť do systému prispievať svojimi údajmi a využívať pre svoje potreby údaje ostatných pracovníkov.

Priama zodpovednosť za rozsah, obsah a aktuálnosť údajov tak bude na konkrétnych pracovníkoch a vedúcich odborov a oddelení úradu. Výsledkom bude skrátenie časovej náročnosti zložitého vyhľadávania a zvýšenie informovanosti verejnosti o aktuálnom dianí v kraji.

Verejnosť bude mať priamy prístup k dôležitým informáciám z oblasti regionálneho rozvoja, územného rozvoja, cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce, dopravy, školstva, kultúry a športu, sociálnych vecí, zdravotníctva a pod. Na rozdiel od webovej stránky budú tieto informácie graficky podložené (priestorovo lokalizované) formou možnosti tvorby mapových výstupov na základe požiadaviek užívateľa (pracovníkov Úradu BSK alebo verejnosti).

Dôležitou súčasťou Geoportálu bude aktívna spolupráca s miestnymi samosprávami BSK pri jeho budúcej tvorbe (priame zapojenie do predkladaného projektu v rámci JPD cieľ 2 a cieľ 3). Zapojenie samospráv do projektu Geoportálu sleduje za cieľ nielen zvýšenie informatizácie vo verejnej správe, ale ponúka možnosti ich zviditeľnenia sa vo vzťahu k miestnym občanom a potenciálnym investorom.

Podobne ako odbory a oddelenia Úradu BSK aj miestne samosprávy sa zapoja do systému distribuovaného zberu údajov, potrebných na zabezpečenie koordinácie činností a úloh kompetencií vo vzťahu samosprávny kraj – mestá a obce. Práve komunikácia prostredníctvom Internetu cez Geoportál BSK umožní výrazne skrátiť časovú a administratívnu náročnosť získavania informácií priamo na základnom stupni samosprávy a využívať informácie pri plánovaní regionálneho a územného rozvoja celého kraja.

Projekt vytvorenia funkčného Geoportálu BSK si vyžiada nemalé investičné náklady, potrebné na nákup výpočtovej techniky, softvérového vybavenia ale aj na uhradenie pracovných výkonov spojených s tvorbou Geoportálu.

V tejto súvislosti Úrad BSK spracováva projekt komplexného riešenia pod názvom „Posilnenie informatizácie verejnej správy BSK a uľahčenie prístupu verejnosti k informáciám prostredníctvom Geoportálu“ z pohľadu možnosti zabezpečenia financovania v rámci Jednotného programového dokumentu Bratislava NUTS II - cieľ 2 v rámci opatrenia 1.5 (fyzická časť) a cieľa 3 (zabezpečenie školení).

Projekt je súčasťou zoznamu projektov, ktoré sú z pohľadu rozvoja BSK prioritné, a jeho spolufinancovanie podporilo zastupiteľstvo rozhodnutím v „Návrhu na financovanie projektov BSK v rámci JPD NUTS II Bratislava cieľ 2 a cieľ 3 na roky 2005-2007. Termín predbežného podania žiadosti na riadiaci orgán (MVR SR a MPSVR SR) je I. polrok 2005 (termín je podmienený vyhlásením verejnej výzvy). Termín ukončenia komplexného riešenia projektu sa predpokladá v roku 2007.

Stanoviská komisií Z BSK

Komisia školstva a športu

- privítala zvýšenie informovanosti, zaujímala sa kedy budú mať poslanci prístup k informáciám prostredníctvom Geoportálu, ako i na zabezpečenie úniku informácii nepovoleným osobám, resp. ich znehodnoteniu, manipulácii.

Finančná komisia

- predložený materiál zobrala na vedomie

Komisia kultúry

- berie návrh na vedomie

Komisia sociálnych vecí

- návrh berie na vedomie

Komisia zdravotníctva

- predloženú správu zobrala na vedomie a navrhuje BSK, aby sa stalo členom združenia, ktoré už vytvárajú grafický informačný systém

Komisia dopravy

- zobrala materiál na vedomie a odporúča ho schváliť

Komisia regionálnej spolupráce a cestovného ruchu

- predložený materiál zobrala na vedomie a materiál odporúča Zastupiteľstvu BSK schváliť

Komisia regionálneho rozvoja, územného plánovania a životného prostredia

- jednotne odporúča predložený materiál na schválenie Zastupiteľstvu BSK